

Utkast til høringsvar til Klimabaserte energikrav til bygg, ref. 21/4140

Grønn Byggallianse viser til høring om klimabaserte energikrav kap 14 i Byggeteknisk forskrift (TEK) og oversender her våre innspill. Innspill til endringer i kapittel 9 Ytre miljø er gitt i eget notat.

Grønn Byggallianses innspill:

- Grønn Byggallianse støtter at regelverket og byggeteknisk forskrift benyttes til å stille klimakrav
- Grønn Byggallianse etterlyser en forutsigbar plan for både omfang av bygg som skal omfattes og utslippsnivåer. Dette gir forutsigbarhet for næringen. Myndighetene bør allerede nå innføre krav om 20% kutt fra 2022.
- Grønn Byggallianse mener Direktoratet for Byggkvalitet (DIBK) og Direktoratet for Forvaltning og Økonomistyring (DFØ) må koordinere arbeidet de gjør om klimakrav til bygg og bruke den omfattende høringen fra BREEAM-utviklingen som erfaringsgrunnlag.
- Grønn Byggallianse mener det er uheldig og unødvendig at krav til energi i driftsfasen og klimakrav kobles sammen.
- Myndighetene bør utarbeide et gratis verktøy for klimagassregnskap i samarbeid med næringen med enkelt brukergrensesnitt. Dette bør være digitalt.
- Grønn Byggallianse mener at også transport (A4) må inkluderes, og at omfanget av bygningsdeler må gjennomgå. I tillegg bør man ha med et krav om å vurdere fundamentering, da dette gjerne står for en betydelig del av utslippene til et bygg.

Våre innspill er utdypet under.

Bygge- og anleggsnæringen er moden for klimakutt

Bygge- og anleggsnæringen står som kjent for rundt 15 % av de nasjonale klimagassutslippene. Tallet er rundt 24% hvis man trekker ut utslipp knyttet til olje- og gassutvinning på sokkelen. I tillegg kommer vesentlige utslipp fra import av materialer. Hvis man medregner importutslippene, står utslipp knyttet til produksjon og transport av materialer for over 50% av vår nærings utslipp.

Byggenæringen er derfor en sentral del av løsningen for å nå klimamål om 55 % reduksjon av klimagassutslipp innen 2030. Pilotprosjekt i bl.a. FutureBuilt har vist at vi har løsninger i dag til å redusere utslipp fra bygg med 40-50%. Denne reduksjonen tilsvarer årlige klimagassutslipp fra hele personbilparken.

For å utløse potensialet, må vi redusere utslipp fra materialbruk, bygge- og anleggsarbeid, grunnarbeid og utslipp som oppstår i driftsfasen. Det er særlig viktig å redusere utslipp som skjer nå, dvs utslipp knyttet til nybygg og rehabilitering.

Vi opplever at næringen er framoverlent og ønsker å ta sitt ansvar for Norges klimaforpliktelser. Det gjelder særlig store aktører i de store byene, men vi har medlemmer over hele landet og også mindre selskap. Vi opplever at viljen også finnes her, så lenge krav er forutsigbare og kostnadseffektive og løsningene er tilgjengelige.

«Teknisk bytte» mellom klimakutt og energieffektivitet er uheldig og unødvendig

I høringsutkastet foreslås det å stille krav om klimagassregnskap for boligblokker og næringsbygg, med en alternativ modell hvor man ved å dokumentere 20% reduksjon av klimagassutslipp fra materialer kan oppnå en større fleksibilitet med tanke på U-verdi i ulike bygningsdeler.

Vi mener det er unødvendig og uheldig å sette materialutslipp og energibruk i drift opp mot hverandre. Vi mener det nå må komme krav om både klimagassregnskap og en plan for kutt uten at bygg skal bli mindre energieffektive. Energikrav i TEK fra 2017 er nå innarbeidet i næringen og vår erfaring er at det ikke er et behov blant byggeiere å svekke energikravene.

Forutsigbar plan om fremtidige kutt vil sette i gang handling

I TEK forslaget stilles ingen krav til nivå eller reduksjoner. Vi mener vi har nok erfaring og dokumentasjon til at norske myndigheter kan legge fram en plan for klimakutt allerede nå. [Danske](#) myndigheter har lansert dette. Det er som regel først når en aktør (byggherre, produsent, entreprenør) vet hvilke krav som kommer og når, at de virkelig går i gang å tilpasse seg kommende endringer. Hele næringen etterspør forutsigbarhet og en nedtrappingsplan er det eneste som kan gi dette.

Krav om klimakutt på 20% kan innføres allerede 2022

Vi har løsninger for klimakutt allerede og vi har det travelt med å redusere utslipp. Vi mener det er riktig å innføre krav om 20% klimakutt i forhold til et referansetall allerede 2022. Vi har over 10 års erfaring fra Statsbyggs Klimagassregnskap.no, over 50 FutureBuilt prosjekter, BREEAM-prosjekter over hele landet, Powerhouse og en rekke andre prosjekter som har laget regnskap og dokumentert klimakutt. Erfaring fra disse prosjektene viser at 20% reduksjon i forhold til et referansebygg er enkelt å nå uten ekstra kostnader.

En tiltaksmodell kan innføres som alternativ til å dokumentere kutt

Vår erfaring fra BREEAM er at den største utfordringen og de største kostnadene er knyttet til selve klimagassregnskapet og ikke til tiltak som gir utslipp. Vi foreslår derfor at det åpnes for en tiltaksmodell som alternativ, slik vi har hatt for energibruk. Det vil gjøre det enklere for SMS bedrifter å dokumentere tiltak for klimakutt. Erfaring fra bl.a. FutureBuilt-prosjektene er at følgende tiltak reduserer utslipp med 20 % og ikke koster mer hvis du er tydelig og tidlig i din bestilling:

- Betong lavkarbonklasse B (leveres nå som hyllevare).
- Armering basert på 100% resirkulert stål (enkelte leverandører tilbyr dette som standard).
- Gips med klimagassutslipp under 2 kg CO₂-ekv./m².
- Gulvbelegg med klimagassutslipp under 5 kg CO₂-ekv/m².
- Isolasjon med klimagassutslipp under 1 kg CO₂-ekv/m²
- Solceller med produksjonsutslipp under 10 kg CO₂-ekv/m² (her varierer utslipp med en faktor 8 mellom ulike leverandører).

Disse kunne inngått i en tiltaksmodell. Innsamling av EPD eller bruk av verktøy som ECOproduct vil kunne dokumentere utslippene for valgte produkter.

Tidlig fase-regnskap er forutsetning for reelle tiltak

I forslaget fra DIBK skal det leveres et klimagassregnskap ved søknad om ferdigattest. Selve regnskapet vil ofte bli satt bort til en konsulent som er ekspert på slike beregninger, og ikke nødvendigvis bidra til kunnskap og utvikling hos andre aktører eller valg av gode klimaløsninger. Det er hensiktsmessig at klimaberegninger kan brukes aktivt fra tidlig fase som et budsjett og at man gjennom prosjektet gjør vurderinger og kan finne forbedrede løsninger, før det endelige regnskapet rapporteres. Grønn Byggallianse mener derfor at det bør være et krav om at prosjektet får utført et klimagassregnskap allerede i tidlig fase, slik at man får mest mulig ut av pengene som benyttes til å lage et regnskap og faktisk legger til rette for reelle kutt.

Myndighetene bør utvikle et gratis LCA verktøy sammen med næringen

I dag er tilgjengelige LCA verktøy kostbare å abonnere på og krever kostbare konsulenter for å bruke. Vi mener at norske myndigheter i samarbeid med næringen bør tilby et gratis verktøy som danskene har ([LCAbyg](#)) med et enkelt brukergrensesnitt. Grønn Byggallianse kan gjerne være behjelpelige med bestilling av et slikt verktøy.

Klimagassregnskapet bør inneholde også transportfasen og harmoniseres med DFØ og BREEAM-NOR

Grønn Byggallianse ønsker også å utvide rammene for klimagassregnskapet. Transport (A4) må inkluderes og omfanget av bygningsdeler må gjennomgås. I tillegg bør man ha med et krav om å vurdere fundamentering da dette gjerne står for en betydelig del av utslippene til et bygg. Gjennom omfattende utvikling og høring av ny BREEAM-manual, der BREEAM vil kreve klimagassberegninger, har næringen spilt inn at det er nok kunnskap og data til å inkludere A4 og det er viktig at både TEK, DFØs klimaveileder og BREEAM-NOR baserer seg på samme scope.

Grenseverdier må også harmoniseres i disse verktøyene. Mange banker vil stille krav til BREEAM bl.a. fordi BREEAM vil være egnet som dokumentasjon på at EUs taksonomi er tilfredsstillt. Da vil enda flere byggeiere BREEAM-sertifisere og det vil være kostnadseffektivt om man kan bruke samme verktøy og metode i alle tre sammenhenger.

NZEB definisjon

Det er et presserende behov for at reviderte energikrav inneholder en nasjonal NZEB (Nearly Zero Energy Building)-definisjon. Dette er ikke minst viktig fordi det henvises til NZEB i EU's taksonomi kriterier for nybygg. [taxonomy-regulation-delegated-act-2021-2800-annex-1_en.pdf \(europa.eu\)](#) s 166 "The Primary Energy Demand (PED), defining the energy performance of the building resulting from the construction, is at least 10 % lower than the threshold set for the nearly zero-energy building (NZEB) requirements in national measures implementing Directive 2010/31/EU of the European Parliament and of the Council. The energy performance is certified using an as built Energy Performance Certificate (EPC)." For at norske banker skal kunne vise at bygg de investerer i tilfredsstiller dette kriteriet, må norske myndigheter definere NZEB ihht Bygningsenergidirektivet.

Vi er ber medlemmer om innspill til dette forslaget til høringsinnspill innen 24.09.21

Frist for utforming av endelig høringsinnspill til departementet er 30.09.21

10.09.21

Grønn Byggallianse

Katharina Th. Bramslev

Daglig leder